[2019] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 200

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ. ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ

ਬਨਾਮ

ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 31)

ਵਿੱਚ

(2018 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 7258)

07 ਫਰਵਰੀ, 2019

[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ- ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਮ/ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹਰੇਕ ਧੜਾ ਅਸਲੀ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ- ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ECI) ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ EKP ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4-EM ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਸਮੂਹ ਅਸਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3- VKS ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ VKS ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਸਮੂਹ ਅਸਲ ਸਮੂਹ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ AIADMK ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ- ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ- ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੂਹ ਦਾ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ

ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ– ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ- EKP ਨੇ EM ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦਿਆਂ SLP ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਜਦੋਂ SLP ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ- ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਏਗੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ-

XXXXXX

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ 201

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ SLP ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 31 ਦਸੰਬਰ, 2018 ਨੂੰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ 28 ਜਨਵਰੀ, 2019 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ- SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਸੀ- ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ: ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਕੋਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ

ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ- ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, SLPs ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ 28 ਮਾਰਚ 2018 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ SLPs ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਜੀਬ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ 9 ਮਾਰਚ 2018 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ- ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ SLP ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ- ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ 9 ਮਾਰਚ 2018 ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ- ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-TTVD ਅਤੇ VKS ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਧੜਾ ਜੋ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਸਲ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਅਜੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ- ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ: ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ

ਦੌਰਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੂਹ ਦਾ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਚੋਣਾਂ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਬਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ-

XXXXXX

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨਗੇ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਸਲ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਅਸਲੀ ਪਾਰਟੀ ਕਿਹੜਾ ਧੜਾ ਹੈ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੜਿਆਂ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਯਕੀਨੀ ਹੋਵੇਗਾ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਚੋਣ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ- ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 – ਧਾਰਾ 29ਏ – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਅਨੁਛੇਦ 226

ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ - ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ECI) ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ- ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ECI - ਚਿੰਨ੍ਹ ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ - ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ECI) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ - ECI ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ -ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ- ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , ਇਸ (ECI) ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ- ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ECI ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ-ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ECI ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਰਾਬਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖੇਡ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ 203

ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ - ਕੀ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ (ਹਾਈ ਕੋਰਟ) ਲਈ ਉਚਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ECI) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ

ਵੈਧਤਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ – ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਤ, ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ 1968 ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ।

ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951- ਧਾਰਾ 29ਏ- ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ- ਜੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੂਹ 1951 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਏ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਆਦੇਸ਼ 1968 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜ / ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ- ਪੈਰਾ 9 ਤੋਂ 11 ਅਜਿਹੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ- ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ- ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਵਸਥਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੈਰਾ 15 ਹੈ, ਜੋ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ- ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਏ ਸਮੂਹ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ

ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਪੈਰਾ 6ਏ ਤੋਂ 6 ਸੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਤੁਰੰਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਧੜੇ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੂਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ- ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 22 ਮਾਰਚ, 2017 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ-

XXXXXX

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਗਭਗ ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਰਾਹਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਢਾਲਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: (ਏ) ਜੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ

ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ (ਭਾਵ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤੇ ਅਤੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ) ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ- (ਬੀ) ਜੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਜਾਂ 2019 ਦੀਆਂ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ - ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼, 1968।

ਜੋਤੀ ਬਾਸੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੇਬੀ ਘੋਸਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (1982) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 691: [1982] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 318; ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਦਿਕ ਅਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1972) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 664: [1972] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 318; ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਉਮਰ ਬਨਾਮ ਆਰ ਕੇ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1985) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 628: [1985] 3 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੇਸੀਆ ਮੁਰਪੋਕੂ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਕਜ਼ਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (2011) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 224: [2011] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 920 – ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

ਮਾਦੇਵਾ ਉਪੇਂਦਰ ਸਿਨਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1975) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 765: [1975] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 640; ਦੇਸੀਆ ਮੁਰਪੋਕੂ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਕਜ਼ਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (2012) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 340: [2012] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1084 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ 205

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ

[2011] 3 SCR 920	ਵੱਖਰਾ ਹੈ	ਪੈਰਾ 17
[1982] 3 SCR 318	ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 20
[1975] 2 SCR 640	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 25
[2012] 3 SCR 1084	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 29
[1972] 2 SCR 318	ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 35
[1985] 3 Suppl. SCR 1	ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 36

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 7258 ਵਿੱਚ 2019 ਦਾ ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 31

2017 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 10728 ਵਿੱਚ 2018 ਦੇ ਸੀ.ਐਮ. ਨੰਬਰ 2994 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 09.03.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਅਸ਼ੋਕ ਦੇਸਾਈ, ਡਾਕਟਰ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਸੀ.ਐਸ. ਵੈਦਿਆਨਾਥਨ, ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਗੌਤਮ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਲਕ ਮਹਾਜਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਅਮਿਤ ਆਨੰਦ ਤਿਵਾੜੀ, ਵਿਵੇਕ ਸਿੰਘ, ਐਨ ਰਾਜਾ ਸੇਂਥੂਰ ਪਾਂਡੀਅਨ, ਅਮਿਤ ਭੰਡਾਰੀ, ਸਵਾਸਤਿਕ ਦਲਾਈ, ਹਰਸ਼ਲ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਸ਼ਾ ਨਟਰਾਜਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵਯਾਨੀ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੈਰੀ ਮਿੱਤਜੀ,

ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਮਾਧਾਨਮ ਮੋਹਿਤ ਪਾਲ, ਸ਼ਾਸ਼ਵਤ ਸਿੰਘ, ਅਨਿਰੁਧ ਬਾਖਰੂ, ਬਾਲਾਜੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਸਿਧਾਂਤ ਕੋਹਲੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ ਸੇਨਗੁਪਤਾ, ਗਰਿਮਾ ਜੈਨ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਰਾਏ, ਰਾਮ ਸ਼ੰਕਰ, ਹਰੀਸ਼ ਸ਼ੰਕਰ ਵੈਦਿਆਨਾਥਨ, ਬਾਬੂ ਮੁਰੂਗਾਵੇਲ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗਾਂਧੀ, ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਦੀਪੇਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ ਬਰੂਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਈਲਾ ਇਮਤੀ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ. 1. ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 - ਟੀਟੀਵੀ ਦਿਨਾਕਰਨ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, **"TTVD**") ਦੁਆਰਾ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 10728 ਵਿੱਚ ਸੀ.ਐਮ. ਨੰਬਰ 2994/2018 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1- TTVD ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ECT") ਦੇ 23 ਨਵੰਬਰ 2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ- ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 6 (ਅਰਥਾਤ ਈ. ਮਧੂਸੂਦਨਨ, ਓ. ਪਨੀਰਸੇਲਵਮ ਅਤੇ ਥਿਰੂ ਸੇਮਲਾਈ) ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ- ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "EKP") ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਸਮੂਹ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਅੰਨਾ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਮੁਨੇਤਰਾ ਕਜ਼ਗਮ" (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "AIADMK") ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਰਾਖਵਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ "ਦੋ ਪੱਤੇ"; ਅਤੇ

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1- TTVD ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3- VK ਸ਼ਸ਼ੀਕਲਾ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "VKS") ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ VKS ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਸਮੂਹ ਅਸਲ ਸਮੂਹ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ AIADMK ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

XXXXXX

3. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੂਹ ਦਾ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਚੋਣਾਂ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਬਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਐਮ. ਨੰਬਰ 2994/2018 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ:

"ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਵੇ:

ਏ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ;

ਬੀ. ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 6 ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ "ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕੁਕਰ" ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ/ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਸੀ. ਅਜਿਹਾ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ (ਆਦੇਸ਼) ਪਾਸ ਕਰੋ ਜੋ ਉਹ ਸਹੀ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੇ।

4. ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਵਿਸਥਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

XXXXXX

ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 207

"56. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1/ECI ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਕੋਲ

ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕੁਕਰ", ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਰ.ਕੇ. ਨਗਰ ਹਲਕੇ ਲਈ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ।

57. ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੰਮ ਤਿੰਨ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

58. ਅਰਜੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5. ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ EKP (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5) ਨੇ EM ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ 2018 ਦੀ SLP (ਸੀ) ਨੰਬਰ 7258 ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ:

"ਆਦੇਸ਼

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਐਸ. ਵੈਦਿਆਨਾਥਨ, ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇਸਾਈ, ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰੇਂਦਰ ਸ਼ਰਨ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ।

ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ: -

(i) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

(ii) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(iii) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਲੀਸ (Lis) sਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਣ।

(iv) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਠਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(v) ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 9.3.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਲਤਵੀ ਰਹੇਗਾ।

(vi) ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇਗਾ।

(vii) ਜੇ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਪਈਆਂ ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

6. ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 2 ਜਨਵਰੀ, 2019 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 168-ਤਿਰੂਵਰੂਰ ਦੇ ਖਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਉਪ ਚੋਣ 31 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2018 ਅਤੇ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਤਰੀਕ 28 ਜਨਵਰੀ, 2019 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ -

ਏ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2) ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਕੁਕਰ", ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰ.ਕੇ. ਨਗਰ ਹਲਕੇ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 10728/2017 ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਨਾਮ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ।

XXXXXX

ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 209

ਬੀ. ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੋ ਜੋ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਜਾਣ।

7. SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ

ਅਦਾਲਤ ਅਹੁਦੇਦਾਰੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੁਣ 6 ਜਨਵਰੀ, 2019 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਜੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

8. ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਦਾ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਏ.ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ) ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਕਿ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ/ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018 ਤੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਅਧੂਰੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ

ਹਾਂ ਕਿ ਅਟੱਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬਿਨੈਕਾਰ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਕੋਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ।

XXXXXX

9. ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸਿਰਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਇਸੇ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਾ ਸੁਣਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਕੀਤੇ SLPS ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ SLPS ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਇਸ ਅਜੀਬ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

10. ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਸਾਡੇ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਅਜੀਬ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1- ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 9 ਮਾਰਚ 2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ SLP ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਤੁਰੰਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਹਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਜਾਂ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੁਣ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ

ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

XXXXXX

ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ

[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 211

11. ਫਿਰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 168-ਤਿਰੂਵਰੂਰ ਦੇ ਖਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਉਪ ਚੋਣ 6 ਜਨਵਰੀ, 2019 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਅਨਮੋਲ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1- ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

12. ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 23 ਨਵੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਦੱਸੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ) ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2018 ਤੋਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਹੈ, ਜੋ ਖੁਦ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

13. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਈਏ, ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 - ਬਿਨੈਕਾਰ) ਨੂੰ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

XXXXXX

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਅਣ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ

ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮੂਹ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਧੜੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 - TTVD ਅਤੇ VKS ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਸਲ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਅਜੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਰਾਖਵੇਂ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇ।

14. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 22 ਮਾਰਚ, 2017 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਲਈ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ 19 ਦਸੰਬਰ, 1997 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਦੇਸੀਆ ਮੁਰਪੋਕੂ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਕਜ਼ਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 27 ਮਾਰਚ, 2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 532/2008 ਅਤੇ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। 2009 ਵਿੱਚ ਵਿਦੁਥਲਾਈ ਚਿਰੂਥਾਈਗਲ ਕਾਚੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ)

ਨੰਬਰ 177/2009 ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਸਮੇਂ, AIADMK ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿੰਗ ਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ- AIADMK ਦੇ 134 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 12 ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਓ.ਪੀ. ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ AIADMK ਦੇ 122 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ 50 ਵਿੱਚੋਂ 37 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1- TTVD ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ 6 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ 20 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 213

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਰਗੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 - TTVD ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-TTVD ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨਗੇ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੀ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਸਲ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਧੜਾ ਅਸਲ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਜੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੜਿਆਂ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਯਕੀਨੀ ਹੋਵੇਗਾ।

15. SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4-6 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਰਾ 18 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 23 ਨਵੰਬਰ, 2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਖਰਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ 'ਤੇ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਗਠਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ

ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾੜੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਬਣਾ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 22 ਮਾਰਚ, 2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਮ ਜਾਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।

XXXXXX

16. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ(ਆਂ), ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4-6 ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼, 1968 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰਕ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਕੁਇਟੀ ਦੀ

ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ SLP ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਅਣ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਿੱਥੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ ਪਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਤਾ ਦਲ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ 19 ਦਸੰਬਰ, 1997 ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੀਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ/ਰਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਧੜੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸਮੂਹ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29ਏ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "**1951 ਐਕਟ**") ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ, ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵੋਟਰਾਂ ਤੋਂ ਫਤਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ / ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ

ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਸਮੂਹ ਅਸਲ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ (AIADMK) ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ।

XXXXXX

ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 215

17. **ਦੇਸੀਆ ਮੁਰਪੋਕੂ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਕਜ਼ਗਮ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 27 ਤੋਂ 29 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"27. ਜਦੋਂ 27-3-2009 ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਚੋਣ

ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

"28. ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਾਰਨ ਸੰਭਵ ਸੀ, ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਮੁਫਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

29. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਮ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੰਬਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ।

---

[1] (2011) 4 SCC 224

XXXXXX

18. ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਧੜੇ ਨੇ ਅਸਲ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਖਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਚਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇ।

19. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ AIADMK ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। 22 ਮਾਰਚ, 2017 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

10. ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੁਣਵਾਈ ਸਿਰਫ 11-ਡਾਕਟਰ ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨਗਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਉਪ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗੀ। ਜਿਸ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਕੱਲ੍ਹ (23 ਮਾਰਚ, 2017) ਦੁਪਹਿਰ 03.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਫਿਲਹਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 11-ਡਾਕਟਰ ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨਗਰ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਦੋ ਪੱਤੇ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸੀਮਤ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਹੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 217

11. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਮੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੂਹ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 20,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਛੇ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਖੋਜ ਜਾਂ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਲਗਭਗ ਮਨੁੱਖੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ 05.00 ਵਜੇ ਸੁਣਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੱਲ੍ਹ (23 ਮਾਰਚ, 2017) ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਪਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿੰਗਾਂ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ

ਤੋਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਲਫਨਾਮੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਾਬਰੀ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ- ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ 20,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ- ਜੋ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ (21 ਮਾਰਚ, 2017) ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ- ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉੱਪਰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ 11-ਡਾਕਟਰ ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨਗਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਉਪ ਚੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 16 ਮਾਰਚ, 2017 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਤੱਕ:

(ਏ) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 9 ਸ਼੍ਰੀ ਈ. ਮਧੂਸੂਦਨਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਓ ਪਨੀਰਸੇਲਵਮ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਸੇਮਲਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀ.ਕੇ.

ਸ਼ਸ਼ੀਕਲਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਦਿਨਾਕਰਨ) ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ;

(ਬੀ) ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ 'ਦੋ ਪੱਤੇ' ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ 'ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਅੰਨਾ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਮੁਨੇਤਰਾ ਕਜ਼ਗਮ' ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ;

(ਸੀ) ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਪਾਰਟੀ 'ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਅੰਨਾ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਮੁਨੇਤਰਾ ਕਜ਼ਗਮ' ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ

(ਡੀ) ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵੀ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਉਹ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ 11-ਡਾਕਟਰ ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨਗਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਉਪ ਚੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਮੁਫਤ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ (23 ਮਾਰਚ, 2017) ਸਵੇਰੇ 10.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਨਵੀਨਤਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

(i) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਉਹ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਮੂਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੁਫਤ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਨਾਮ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

13. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 (ਸੋਮਵਾਰ) ਤੱਕ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 219

20. ਦਰਅਸਲ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਜੋਤੀ ਬਾਸੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੇਬੀ ਘੋਸਲ ਅਤੇ ਹੋਰ**[2] **ਵਿੱਚ** ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੰਡ 18 ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖੰਡ 18 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

“18. ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ, ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ-

(ਏ) ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ।

(ਬੀ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ

(c) ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

21. ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਖਰਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ (ECI) ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਵਿਵਾਦ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇਗਾ।

22. ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

---

[2] 1982 (1) SCC 691

XXXXXX

23. ਸਾਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਬਿਨੈਕਾਰ) ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸਮੂਹ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਦਮ ਕਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਨਤਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜਾ ਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਤੀਜਾ ਇਹ ਸਹੀ ਅਤੇ

ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵੱਖ ਹੋਏ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਅਸਲ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜੋ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੌਥਾ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜੋ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਜੋਖਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੋ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ, ਅਰਥਾਤ AIADMK ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ।

24. ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂਨਾਈਟਿਡ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 17 ਜਨਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"**ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 17 ਜਨਵਰੀ, 2000**

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂਨਾਈਟਿਡ) ਦੀ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂਨਾਈਟਿਡ) ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 8 ਜਨਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ, ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਮਨੀਪੁਰ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ

ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

XXXXXX

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 221

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸਾਰਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਹਾਰ ਦੇ 108 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਅਤੇ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ 28 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੈੱਟ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ 17 ਜਨਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ 24 ਜਨਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ 108 ਹੋਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੜੀਸਾ ਦੇ 70 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸੰਸਦੀ ਅਤੇ 30 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨ 18 ਜਨਵਰੀ, 2000 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ 24 ਜਨਵਰੀ, 2000. ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਅਤੇ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 7

ਅਗਸਤ, 1999 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂਨਾਈਟਿਡ) ਦੀ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂਨਾਈਟਿਡ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ।

8. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ-

(i) ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਡੀ. ਦੇਵੇਗੌੜਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ "ਕਿਸਾਨ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਟਰੈਕਟਰ" ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਾਖਵਾਂ ਰਹੇਗਾ;

(ii) ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਦ ਯਾਦਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ "ਤੀਰ" ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਾਖਵਾਂ ਰਹੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

25. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ **ਮਾਦੇਵਾ ਉਪੇਂਦਰ ਸਿਨਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ**[3] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਰਾਧਾਨ ਕਾਨੂੰਨ (ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ) ਆਦੇਸ਼, 1970 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੋਣ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ

ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਹਿੰਸਾ ਹੋਵੇ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 324 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਖੁਦ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

26. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1- ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ SLP ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 22 ਮਾਰਚ 2017 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਏਗੀ।

27. ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ **ਕੇਰਲ ਕਾਂਗਰਸ (ਐਂਟੀ-ਮਰਜੇਸ਼ਨ ਗਰੁੱਪ)** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 25 ਮਾਰਚ, 2011, ਫਾਈਲ ਨੰਬਰ 56/04/2010 ਰਾਹੀਂ ਰਲੇਵੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਨਾਮ ਅਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

[3] (1975) 3 SCC 765 (ਪੈਰਾ 36-40)

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 223
"ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਕੱਤਰੇਤ
ਨਿਰਵਾਚਨ ਸਦਨ, ਅਸ਼ੋਕਾ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110001।
ਫਾਇਲ ਨੰਬਰ 56/04/2010 ਮਿਤੀ:25 ਮਾਰਚ, 2011

ਨੂੰ

ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ,
ਕੇਰਲ,
ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ।

ਵਿਸ਼ਾ: ਕੇਰਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ, 2011-ਸੰਬੰਧੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ,

ਮੈਨੂੰ ਕੇਰਲ ਕਾਂਗਰਸ (ਐਂਟੀ-ਮਰਜਿੰਗ ਗਰੁੱਪ) ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ 25.03.2011 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕੇਰਲ 2011 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਜੋਂ 'ਕੇਰਲ ਕਾਂਗਰਸ (ਰਲੇਵੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮੂਹ)' ਨੂੰ 'ਸੀਲਿੰਗ ਫੈਨ' ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

2. ਸਾਰੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੇਰਲ ਕਾਂਗਰਸ (ਐਂਟੀ ਮਰਜੇਸ਼ਨ ਗਰੁੱਪ) ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਉਕਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਤੁਹਾਡਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ,
SD/-
ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ
(ਸੈਕਟਰੀ ਤਹਿਤ)"

28. ਉਤਰਾਖੰਡ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸੰਚਾਰ ਨੰਬਰ 56/17/2011/ਪੀਪੀਐਸ-2/ਭਾਗ-4, ਮਿਤੀ 31 ਦਸੰਬਰ, 2011 ਰਾਹੀਂ ਦੋ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਭਾਰਤ ਦਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਨਿਰਵਚਨ ਸਦਨ, ਅਸ਼ੋਕਾ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110001

56/17/2011/PPS-2/ਭਾਗ 4 ਮਿਤੀ:31 ਦਸੰਬਰ, 2011

ਨੂੰ

ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ,
ਉਤਰਾਖੰਡ,
ਦੇਹਰਾਦੂਨ।

ਵਿਸ਼ਾ: ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ ਦੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਲਾਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨਾ - ਸੰਬੰਧਿਤ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ,

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ 27.12.2011 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਵਾਕਰ ਭੱਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ ਦੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਨਾਮ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਾਰੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਜੋਂ "ਉਤਰਾਖੰਡ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ (ਪੀ)" ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਆਮ ਚੋਣਾਂ, 2012 ਲਈ ਉਕਤ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਜੋਂ 'ਕੱਪ ਅਤੇ ਸਾਊਸਰ' (Cup and Saucer) ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

2. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਵਾਕਰ ਭੱਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਜੋਂ "ਜਨਤਾਂਤਰਿਕ ਉਤਰਾਖੰਡ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ" ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਆਮ ਚੋਣਾਂ, 2012 ਲਈ ਆਪਣੇ ਰਾਖਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਜੋਂ 'ਪਤੰਗ' ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

3. ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

4. ਉਤਰਾਖੰਡ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ (ਪੀ) ਅਤੇ ਜਨਤੰਤਰਿਕ ਉਤਰਾਖੰਡ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

5. ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੁਰੰਤ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ,
(ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ)
ਸੈਕਟਰੀ ਤਹਿਤ"

XXXXXX

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]

29. **ਦੇਸੀਆ ਮੁਰਪੋਕੂ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਕਜ਼ਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ** ਵਿੱਚ, 2008 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 532, ਮਿਤੀ 27 ਮਾਰਚ, 2009 ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ:

"ਆਦੇਸ਼

W.P.(C) ਨੰਬਰ 532/2008, W.p. No(C) ਨੰਬਰ 132/2009 ਅਤੇ SLP(C) ਨੰਬਰ 7379-80/2009

ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.(ਸੀ) ਨੰਬਰ 532/2008 ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 132/2009 ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਚੋਣਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਹਨ। ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਮੁਫਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼, 1968, ਪੈਰਾ 2 (ਐਚ) ਵਿੱਚ "ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ" ਨੂੰ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਰਾਜ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

ਤਿੰਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ ਦੇਸੀਆ ਮੁਰਪੋਕੂ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਕਜ਼ਗਮ (DMDK) ਪਾਰਟੀ, ਪ੍ਰਜਾ ਰਾਜਮ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੱਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ 292 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਅਤੇ 42 ਹਲਕਿਆਂ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ 39 ਹਲਕਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਂਡੀਚੇਰੀ ਦੀ ਇਕ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਰਨਗੇ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। DMDK ਨੇ ਮੁਫਤ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 'ਨਗਾਰਾ' ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿ ਐਸ.ਐਲ. ਨੰਬਰ 41 'ਤੇ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਜਾ ਰਾਜਮ

ਪਾਰਟੀ ਨੇ 'ਰੇਲਵੇ ਇੰਜਣ' ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਮੁਫਤ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਲ.ਨੰਬਰ 43 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੱਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 'ਸੀਟੀ' ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਮੁਫਤ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਲ. ਨੰਬਰ 59 'ਤੇ ਹੈ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 25.3.2009 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ DMDK, ਪ੍ਰਜਾ ਰਾਜਮ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੱਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ –

12 (ਬੀ) ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ, ਪਰ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਫਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰਜੀਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ

ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ।

XXXXXX

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.]

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ (ਉੱਪਰ ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ). ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ SLPs 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2012,4 ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼, 1968 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ 1 ਦਸੰਬਰ, 2000 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਨੂੰ ਪੈਰਾ 6ਏ (1) ਅਤੇ (2) ਅਤੇ ਪੈਰਾ 6ਬੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

30. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, **ਵਿਦੁਥਲਾਈ ਚਿਰੁਥਾਈਗਲ ਕਾਚੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ** ਵਿੱਚ, 2009 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 177 ਵਿੱਚ, 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2009 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ:

"ਆਦੇਸ਼

ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿਦੁਥਲਾਈ ਚਿਰੁਥਾਈਗਲ ਕਾਚੀ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਿਦੰਬਰਮ ਅਤੇ ਵਿਲੂਪੁਰਮ ਸੰਸਦੀ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਦੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਸਟਾਰ' ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਸਟਾਰ' ਮਿਜ਼ੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਰਾਜ ਦੀ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਜ਼ੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਿਦੁਥਲਾਈ ਚਿਰੁਥਾਈਗਲ ਕਾਚੀ ਨੂੰ ਚਿਦੰਬਰਮ ਅਤੇ ਵਿਲੂਪੁਰਮ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਸਟਾਰ' ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਇਹ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਇਕੁਇਟੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ 'ਸਟਾਰ' ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ/ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

---

[4] (2012) 7 SCC 340

XXXXXX

31. **ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ** ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖਰੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਪੈਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਸਮੂਹ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ "ਜੂਲੇ ਨਾਲ ਦੋ ਬਲਦ" ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਜਾਲਿੰਗੱਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਕੋਲ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮੂਹ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 ਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, 1968 ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ

ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਜਾਲਿੰਗੱਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ) ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 17 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1968 ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਸਮੂਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਘੱਟੋ ਘੱਟ "ਇੰਡੀਆ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ" ਨਾਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

32. **ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪਾਰਵਤੀ** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 12 ਮਾਰਚ, 1996 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ:

ਮੁੱਦਾ 2: ਜੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਅਸਲ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਲੇਫ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

---

[5] ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਭਾਗ 47 (1974)

XXXXXX

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 229

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿੰਗ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਵਿੰਗ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ

ਹੋਏ, ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ ਚੰਦਰਬਾਬੂ ਨਾਇਡੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਅਸਲ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪਾਰਵਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਮੂਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29ਏ ਤਹਿਤ ਇਸਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 29-ਏ ਤਹਿਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 1994 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵੀਆਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਹੈ।

ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ"

ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿੱਥੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ।

33. ਦਰਅਸਲ, ਜੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੂਹ 1951 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29ਏ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ

ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜ / ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਕੁਇੰਟੈਂਸ ਹੈ। ਪੈਰਾ 9 ਤੋਂ 11 ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਵਸਥਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੈਰਾ 15 ਹੈ, ਜੋ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖ ਹੋਏ ਸਮੂਹ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼, 1968 ਦੇ ਪੈਰਾ 6ਏ ਤੋਂ 6 ਸੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

34. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ) ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੂਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਜ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਧੜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 22 ਮਾਰਚ, 2017 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1

ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

35. ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੂਹ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ **ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਦਿਕ ਅਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

"21. xxx xxx xxx ਇਹ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੈ। ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਨਪੜ੍ਹ ਵੋਟਰਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਹੀ ਕੁਝ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵੋਟਰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਅਜੀਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ। xxx xxx xxx ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿੰਨੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। xxx xxx"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

---

[6] (1972) 4 ਐਸਸੀਸੀ 664

XXXXXX

ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੈਰਾ 40 ਅਤੇ 41 ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"40. xxx xxx xxx ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। xxx xxx

ਜੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੋਣ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਲੀਆਂ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। xxx xxx ਪੈਰਾ 15 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪ-ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਤੀਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਅਸਫਲ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 324 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੰਨੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ,

ਇਕ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਬਲਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ.

41. xxx xxx xxx **ਅਨੁਛੇਦ 324 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ**।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

36. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ **ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ ਓਮਰ ਬਨਾਮ ਆਰ ਕੇ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

---

[7] (1985) 4 SCC 628

"10. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਗਧਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਾਥੀ, ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੇਠਲੇ ਸਦਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੈਬਨਿਟ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ

ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਦੂਰੀ ਇੰਨੀ ਡੂੰਘੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਮੁੱਚਾ ਦੇਸ਼ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਭਾਵਨਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਝੁਕਦਾ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜੀ ਹਿੱਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੰਨੇ ਸੰਗਠਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, "ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਮਤਭੇਦਾਂ ਅਤੇ ਅਣਸੁਲਝੇ ਟਕਰਾਵਾਂ 'ਤੇ" ਇਹ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨ (52ਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1985 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੁਣ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਦਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

37. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 28 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਰਿੱਟ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 - TTVD (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ) ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 - VKS ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇਸਦੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਐਡਾਪਡੀ ਕੇ ਪਲਾਨੀਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਟੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਧੀਨਾਕਰਨ
[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 233

38. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਗਭਗ ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਰਾਹਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਢਾਲਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ:

(ਏ) ਜੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ 9 ਮਾਰਚ 2018 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ) ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੋ (ਭਾਵ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫਤੇ ਅਤੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ)।

(ਬੀ) ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਜਾਂ 2019 ਦੀਆਂ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 9 ਮਾਰਚ ਦੇ 2018 ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਚਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ।

38. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਐਮ.ਏ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi